

BOŽJA DANICA.

Katolski cerkveni list.

№. 42.

V Četrtik 21. Listopada.

1850.

Božja vladba v zgodovini celiga sveta.

(Dalje in konec.)

7. Čast in zmaga katolske cerkve.

Verni pogled sedanjiga časa.

Posamezni izgledi previdnosti božje, in še bolj dokaze iz božje vladbe v zgodovini celiga sveta v ravno ta namen v tem cerkvenim listu popisane nam jasno in obilno spričujejo, kako Bog vse čase nad svojo cerkvijo čuje, in vse na svetu tako vodi in obrača, de se v njeno čast in razširo dobro izide. To nam dokaze in počiti — de zdej vse vkupovzajem — boj kersanstva v malikovavstvam v rimskim cesarstvu pod cesarji Konstantinam, Julijanam in Teodozjem; boj zoper Hune pod kraljem Atilam v bitvi pri Saloni v letu 451; boj zoper Saracene (Turke) pod Abder-Ramanam v bitvi pri Poatje v l. 732; boj na Nemškim zoper Ogre v bitvi pri Merzeburgu v l. 933 in na Leškim polji v l. 955; boj zoper Saracene na španskim v bitvi pri Logroni v l. 848, in pri Naves de Toloza v l. 1212; in boj katolske združbe pod Maksimilijanam Bavarskim zoper nekatolčane v bitvi pri Pragi v l. 1620. K tem izgledam v „Zg. Danici“ popisanim pa po pravici še prističi zamoremo slavne zmage, ktere so po božji pomoči in previdnosti naši cesarju in veri zvesti vojniki lansko leto (1849) na Laškim in Oggerskim privojskovali; ker je gotovo in spričano, de bi za katolsko vero v teh in morebiti še v drugih deželah slabo slabo bilo, ko bi bili puntarji zmagali. Zraven teh izgledov je še drugih veliko, kterih pa vsih popisati mogoče ni; teh pa je dosti v spričevanje, de tiste, kteri se po pravici za božjo čast, za prid katolske cerkve poganjajo in bojujejo, Bog s slavo in zmago venča (krona), in jim po svoji vsemo-gočnosti, modrosti in dobrotljivosti o pravim času vselej pomaga.

Kakor nekdej, božja previdnost tudi v sedanjih časih vse v prid in razširo svoje cerkve obrača, in tudi iz hudiga dobro izpeljuje.

To naj mem družih naslednji izgled iz pričujorih časov poterdni in razjasni. V Inspruku na Tirolskim (kakor tudi v več krajih Evrope) so Jezuite pregnali; ravno iz tega pa marsiktere zapu-sene občine v družih delih sveta dobre duhovne pastirje dobivajo. Najdejo se pisma, iz kterih vemo, de se jih je veliko zmed pregnanih Jezuitov čez veliko morje podalo, de zunej Evrope, kjer jih zdej zaničujejo in odganjajo, dela v vinogradu Gospodovim isejo. Več zmed njih jih je že v Ameriki, kjer so jih prav prijazno sprejeli; nekej pa se jih je v Avstralijo odpravilo. Iz pisem eniga Jezuita, ki se je iz Inspruka v Ameriko preselil, sledede popotne sporočila povzamemo: „Na 30. rožnicveta (1848) zjutrej pridemo v Pariz. Peljemo se prek ostalih zagraj. Vse je se v britkosti in strahu bilo zavolj tega, kar se je godilo in še dočakovalo. Pot nas pelje ravno na mesto, kjer je boj nar silniši bil. Vse je se z vojaki zavarvano, in nihce ondi memo hoditi ne sme. Ko pa povem, de sim mašnik, in de moram dalje iti, se mi stražniki priklonijo, in me brez priderževanja memo spusté. Do katolskih duhovnov imajo Francozi spoštovanje. — V Haver de Graz nam je posebno velika bolnišnica dopadla. V nji se vidijo vse nadloge človeškiga življenja in pomoč kersanske ljubezni. Pod eno streho so starčki in sirote, norci in bolniki vsakorsne pohabljenosti in vsaciga stanu — pri tavžent oseb, štiri in dvajset nun oskerbljuje potrebe te hvalovredne, čudovite naprave, ktera je tako snažna, de je eden naših tovarsev rekel: To je perva bolnišnica, kjer si človek bolan biti želi. Na dvoriši so ravno obhod ali procesijo s sv. resnjim Telesam imeli, ktero smo tudi mi v mašnih plajših pospremili. — Na 12. maloserpana na morje odrinemo, in zapustimo Evropo, kjer po rojstvu, poklicu in deželanstvu biti pravico imamo. Vožnja po morji je bila vgodna. Ljudem na barki se je zazdevalo, de sim Jezuit; pa to nič ni djalo; vsa družba mi je veliko spoštovanje skazala. Eniga dne mi neki protestant (luteran) iz Novo-Orleana pravi: „Gospod duhovni! jutri, ko je nedelja, naj bi nam vender pridigo imeli.“ „Kdo pa me bo poslušal?“ ga vprašam. „Mi Nemci vsi“

mi odgovori. Ravno je mlad človek zraven stal, ki se je malo poprej samopašnega nevernika kazal. „Kaj ne, Vi bote tudi z nami poslušat prišli?“ mu nekdo pravi. „To se ve“, mu ta odgovori. Menil sim, do jutri že noben človek na to več mislil ne bo. Pa kakor hitro odzajterkvam, spet pridejo in me vprašajo: „No! ali bo kaj pridigje?“ „Kakor sami hočete“, jim rečem. „Če Vam je resnica, mi dajte sveto pismo, de, kakor mi nanese, kateri izrek najdem, po katerim bi Vam pridigval“. Zdej po celi barki vse preišejo, pa nobenih svetopisemskih bukev dobiti ni. „Izvolite si sami, kar hočete“, mi pravijo. „Nočem!“ jim odgovorim: „svobodniši pridignjem, če mi zmed Vas kdo resnico napover“. Tedej reče eden: „No! pa govorite od cilj in konca človekoviga“. Ta resnica je bila ravno za moje poslušavce primerjena. Vsi gospodje, ki so nemško razumeli, se zdaj v izbani zberó, med njimi en sam katolčan, vsi drugi luteranski, anglikanski in unitarski krivoverci in dva juda. Govoril sim od napovedane resnice, namreč od cilj in konca človekoviga, kakor sim za svoje poslušavce primerjeno in potrebno spoznal, v dveh delih: de je povečanje božje s prostovoljnimi dobrim djanjem cilj in konec človekov na tem svetu — zavživanje neskončne blagosti ali sreče v Bogu pa njegov cilj in konec v večnosti. Tolažbo sim imel, k sklepu te gospode vse presunjene s solznimi očmi pred sabo viditi. Vsak mi je roko podal in se mi serčno zahvalil, posebno pa tisti, ki je poprej neumerljivost duše tajil. — Na 24. maloserpana zagledamo Novi-York. Neki bolj priletin, pa moder mož, unitarsk krivoverec, s katerim sim se marsikej pomenil, k meni priteče, me pelje verh barke, in mi reče: „Ali vidite Novo-Yorsko brodnice?“ „Vidim“, odgovorim: „Vi mi kazete brodnice, po katerim na zemlji hrepenimo; jez pa zeim, de bi Vam enkrat po viharni vožnji na morji tega življenja brodnice nebes pokazati mogel“. Teh malo besedi je možu globoko v serce seglo. V Novim-Yorku me je veliki namestnik za Nemce, Raffeiner, Tirolec, povabil, v njegovi cerkvi, ki je presveti Trojici posvečena, perve duhovne opravila na novim svetu poskusiti, kar sim tudi radovoljno storil. Nato pa v Sant-Louis naprej gremo“.

Ali se ne spolnujejo v tem in v toliko družih izgledih sedanjiga časa resnične, pa za nas zalostne besede: „Zatorej bo božje kraljestvo vam odvzeto in bo dano daljnemu ljudstvu, ktero bo sad obrodilo“ (Mat. 24, 43.)? Jezuite in druge menih pri nas preganjajo — v Ameriki in Avstraliji pa jih z zazelenjem sprejemajo: katolčani jih odpravljajo — nekatolčani (na Angleskim) pa jim stanovalise in preskerbo dajejo! V Azii, v kineskim in turskim cesarstvu katolška cerkev zmiram veči svobodo ali prostost debiva — v Evropi (kakor nekde na Francoskim, tako zdej na Švajcarskim) jo pa že očitno zatirajo: v Afriki med zamorci, kjer je pred petnajst stoletij katolška cerkev lepo cvetla, pa potem skozi več sto let zapušena in zatirana bila, se naše dni spet zmiram bolj razširja in lepo razcvetati začinja! Ravno stiske in preganjanja pa še pripomorejo, de se pravi duh Kristusove vere v sercih katolških kristjanov toliko bolj zbudi in oživi; in čeravno kateri nezvesti katolčani, kateri samo to ime še imajo, kakor smeti in pleve odpadejo, s tem cerkev več pridobi, kot zgubi, ker so ji taki le v sramoto in kvar. Kazen božja zamore biti, de se prava vera iz kteriga

kraja — za nekej časa — popolnoma prežene, pa se po božji milosti v družih krajih toliko lepši pokaže. Neverske in krivoverske zmote zamorejo katolško cerkev kaj časa nekoliko zatemniti; pakakor solnce, ko s svojo svitlobo černe oblake predere, toliko lepši zasije, tako se luč katolške vere kmal toliko svitlejši svetiti začne, in zmote v vsi njih praznoti razjasni. Tako edino zveličavna katolška cerkev, kakor nekde tudi zdej, vse čase neverstvo in krivoverstvo zmaguje, in svoje veličastvo po vesoljnim svetu zmiram očitniši razodeva. Kristus je z njo po svoji obljudi vse dni do konca sveta: on jih kliče in zbira od vsih krajev sveta svoje ovčice, de bo po njegovi besedi en hlev in en pastir. Katolška cerkev je enaka barki na morji, ktera vsakteri nevihti zoperstane: vetrovi se vzdignejo, vihar razsaja, valovi va-njo butajo, peklenške moči vstajajo in se vpirajo zoper njo — cerkev božja konca ne vzame!

Ozrimo se zdej, kar vero tiče, še nekoliko po naši Evropi! Res je, de semtertje marsikje boljši duh dije, se delajo katolške družbe, se misijoni napravljajo; marsikje imamo žive izgleds prave ljubezni do Boga in resnične, djanske ljubezni do bližnjiga. To pa so vendar le bolj posamezni izgledi. Sploh pa je gotovo in očitno, de je luč svete vere v Evropi zlo zatemnela, de tudi pri velikim številu tistih, ki se katolčane imenujejo, že komej berli, pri velikim številu pa je popolnoma ugasnila: de se je nekak duh neverstva in ajdovske samopašnosti učnih in neučnih polastil. In če se po našim Slovenskim ozremo — ali ni resnično, de tudi pri nas sveta vera čedalje bolj peša? Ali ni, kar vero tiče, skor vse v nekakšni vnemarnosti in dremotnosti, de se tje v en dan naprej živi, brez premislika, kam bo to pripeljalo? Večkrat je bilo že omenjeno, presojeno in priporočevano, kako dobra, mladim in starim koristna, in po zadevah sedanjiga časa potrebna bi bila naprava katolške družbe (družbe svetiga križa): — pri nas pa je od tega vse spel potihnilo, vse zaspalo, vse zamerznilo! Semtertje se čitavnice ali bravnice imajo, v kterih vsakorsne posvetne časopise spogajajo in bero — cerkveniga časopisa med njimi redko kje kteriga najdeš, kakor de bi se svetnjanam za verske in cerkvene reči pečati treba ne bilo, kakor de bi od Boga razodete resnice in dane zapovedi res le za duhovne in kmete veljale! Žalostna skušnja spričuje, de so po marsikterih krajih ravno gospodje vradniki in drugi več ali manj izobraženi svetnjani, ker se za vero, za božje in cerkvene postave še zmenijo ne, priprostim ljudem le v pohujšanje in spodtiko. Je mar potem čuda, de se vera pri nas spodkopuje, de kersanstvo pri nas zmiram bolj omaguje? De nam tedej pravični Bog v štrafingo naše vnemarnosti in neskerbnosti neprecenljiviga zaklada svete edinozveličavne vere ne odvzame, zatorej, ljubi Slovenci! čujmo in molimo! Kakor zvesti otroci matere katolške cerkve pa tudi iz sereca in stanovitno molimo za njeniga vidniga poglavarja, svetiga očeta, našiga v tolikih skerbeh in težavah še zmiram zdihovajočiga papeža Pija IX. rekoč: „Ohraniga, Gospod! oživljaj in osreči ga na zemlji, in ne daj ga v voljo njegovih sovražnikov.“

Če hočemo, de nas še hujsi stiske in nadloge ne zadenejo, kakor nas Bog zdej z njimi obiskuje; če hočemo, de bo Bog sibe svoje pravične jeze, s kterimi nas kaznuje, milostljivo od nas odvernil; če hočemo, de se bodo spremembe sedanjiga časa

v našo srečo dobro izpeljale, in de se bo vse na boljši obrnilo: nikar ne pozabimo, ampak si posebno dobro v spomin in v serce vtisnimo in v djajni dopolnimo, kar je v prvem listu „Zgodnje Danice“ tekočiga leta po besedah ranjkiga Romana, Sekavskiga škofa, opomnjeno in priporočeno bilo: „Vse okrog nas se bo kmalo poboljšalo, ako se mi sami poboljšamo!“ Dokler se pa to ne zgodi, dokler s ponižno molitvijo in resnično pokoro prave, edino zveličavne Kristusove vere v svojim sercu in življenji obudili in pokazali ne bomo, pa po božji previdnosti in vladbi boljših časov zastoj pričakujemo: ker nam brez tega vse pogajanje in popravljanje v pravi prid in blagor nič pomagalo ne bo.

Večni Bog, Oče milosti! ne glej naših pregreh in naše nevrednosti, ampak nedolžno kri svojiga preljubiga Sina, katero je v naše odrešenje prelil, in jo nam v odpušenje Tebi daruje! Ne zaverzi nas v svojim pravičnim serdu, kakor smo si zaslužili! Vzgi v nas in med nami tisti ogenj žive vere, terdniga zaupanja in svete, goreče ljubezni, ki ga je Tvoj božji Sin na zemljo prinesel! Kakor se veličastvo Tvoje svete katolske cerkve med neverniki in krivoverci zmiram lepši razodeva, razodeni tudi v svoji omoteni Evropi čast in zmago svetiga križa med vsimi narodi! Ozri se milostljivo tudi v nas Slovence: oživi in vnemi za sveto vero duhovšino in ljudstvo, prednike in podložne, učene in neučene! Vodi in vladaj nas vse po svoji modri, dobrotljivi previdnosti, kateri se popolnoma izročimo, ter smo vse, kar nam poslata hočeš, čast ali nečast, veselje ali žalost, sladkost ali terpljenje z voljo sprejeti pripravljene — de nas le v svojo večno, ljubeznjivo, nebesko domovino pripelješ! P.

Sedajni obšir katolske cerkve.

XIII. Avstriansko cesarstvo.

14. Ogersko. (Dalje.)

Ferdinand I. Janez Sigismund Zapolya. Sociniani.

Kakor so tistikrat na Nemškim po Lutrovim zgledu Tomaž Mincer, Kniperdoling itd. nove vere kovali, in gerdobije, ktere so komaj stari Kananci, preden jih je bil Bog po Jozuetu končal, učili, — tako so tudi na Ogerskim nove vere kakor gobe vstajale. Prekerševavci (Anabaptisti), Menoniti, Cvingliani so vstajali, pa kmalo spet prešli. Vstali so tistikrat tudi Sociniani, ki so se zdaj na Sedmograšim.

Jur Blandrada, zdravnik mladiga Zapolya, je bil to krivo vero, ki kakor stara Arijeva, v Kristusu božjo naturo zaverže, tri božje osebe in sploh vsako resnico, ki je človeška omejena pamet ne razume, tajil, — na Sedmograško zanesel. Premotil je bil on mladiga Zapolya na svojo stran; tega zgled je še veliko dvornikov seboj potegnul. Kakor de bi ne bila Gospodova nešivana suknja (sv. vera) še zadosti tergana, je vstal zoper njo Klausenburški pastor Franc Davidis, in govoril čez njo preklinjanje kakor komaj nekdanji farizeji! Zapeljal je on veliko tavžent ljudi, ki so menili, de jih pravi evangeli uči, dokler de so bile njegove gnjusobe na dan peršle in ga v ječo perpravile.

Od kod je tako žalostna osoda katolske vere na Ogerskim peršla?

V nesrečni bitvi per Mohači je veči del škofov poginil, ker so se Turki, Avstrijani in Zapolyeva stranka za deželo pulili, — škofje so več let ostale prazne ali pa so clo posvetni pervaki njih dohodkov se polastili; klostri in prostije so zavoljo nevarnost pred Turki bili zapuseni. — Tako je bilo katolskih duhovnov zmiraj manj, njih ubostvo zmiraj veči.

Malo škofov, ki so še bili, se je z vso močjo novi veri ustavljalo in iskali so po pastirskih listih odpadence katolski cerkvi spet perdobiti. Kjer so zamogli, so protestanske pridigarje spodili, — imeli duhovske svete, de bi potrebe posameznih far bolj spoznali in potlej v splošnim cerkvenim zboru sklenili, kako bi se nova vera ustavila. — Ze imenovani škofje Statili, Martinuzzi in sosebno ostrigonski nadškof Olah so se upirali, kolikor so se mogli, de bi luteranstvo in druge verske zmote od svojih čed odvrenili; ali de bi njih sveti trud tek imel, je bilo potreba deržavne pomoči, — te pa takratne vlade dati niso mogle in potlej tudi ne hotle. — Ferdinand I. je bil veš vnet za katolsko vero, pa njegova moč je mogla biti vedno proti Turkam obrnjena in je bila sploh le nesrečna: protestanski roparji lastine katolskih cerkva so ostali tako brez kazni, katolska duhovšina sama se skorej ni mogla ganiti zavoljo hudih davkov, ki jih je mogla zastraun turške vojske plačevati.

V l. 1565 je Ferdinand I. umerl, njegov sin Maksimilian II. je bil njegov naslednik. Ze per popisu Avstrije smo vidili, kako je ta mož, ki je, kakor cesarjevič svojimu pobožnimu očetu toliko zalosti delal, Luterane podpiral in sam v verskih zadevah bolj s krivoverci, kakor s katolčani deržal. Kaj čuda tedaj, de se je ljulika krivoverce ravno pod njegovim vladanjem tako globoko vkoreninila, in kervave vojske napravila, ki so pod njegovimi nasledniki Avstrijo in Nemčijo s potoki prelite kervi močile.

Za vero svojih podložnih je Maksimilian tako malo skerbel, de so njegovi generali brez strahu v Lutrov rog trobili; de je eden njih, Lacar Švendi, v zborih Luteranov predsednik bil; — de je cipski prošt, Horvat, ki je bil k Luteranam prestopil, v svoji zadnji volji Maksimiliana oskerbnika (jeroba) svojih otrok imenovati smel.

Od sile, ki so jo protestantje katolčanam delali, priča ta prigodba. Turki, ki so imeli veliko ogerskiga sveta pod svojo oblastjo, — so pustili Ogre per veri, ki so jo hotli sami imeti, le dače je bilo veliko plačevati. V Segedinu se je bilo število Kalvincov tako narastlo, de so mogli jim katolčani cerkev Franciskanarjev prepustiti: le prostor pred velikim altarjem je ostal še katolčanam, vso drugo cerkev so pa vzeli Kalvinci: stem se ne zadovoljni so hotli katolčane tudi spred altarja (svetiša) spoditi. P. Boštjan, ki je po dobrim Turku zvedil, kaj Kalvinci mislijo, je prosil velikiga vezirja, de naj katolčani v posestvi svetiša ostanejo, ali veliko več vso cerkev nazaj dobijo. Neverni vezir pokliče kalvinske pridigarje in Franciskanarje, de naj se vpričo njega prepirajo, ktera vera je resnična, katolska ali kalvinska. Sodniki so bili trije učeni Turki in trije segedinski mestnjani. Turki jih pazno poslušajo, in viditi, de Kalvinci družiga zoper katolčane reči ne vedo, kakor le zmerjati, lagati in obrekovati, so dali Franciskanarjem prav.

Z besedo: od treh gospodarjev, ki jih je takrat Ogersko imelo, je bil Janez Sigismund Za-

polya Socinian in torej katolčanam nasprotnik; sultan se ni za nobeno vero nič zmenil, in cesar Maksimilian II. je bil za Luterane vnet. V tacih zadevah je mogla katolska vera pešati in protestantizem v svojih raznih razdelkih rasti.

(Dalje sledi.)

Zlate jagode nekdanjosti.

Kakor je človeku, ki hoče kam priti, dveh reči potreba, da namen svojiga pota doseže, namreč nog in oči; tako je treba tudi tistimu, ki hoče v nebeško kraljestvo priti, očesa vere, in noge dela. Ajdam je mankala oči vere, toraj niso postave vidili, po kateri bi bili mogli živeti; izraelskimu ljudstvu pa je mankala nog pokorsine; ker oni so vidili in poznali postavo, pa niso po nji živeli. (Sv. Gregori.)

Ako tudi v Očeta, Sina in sv. Duha verješ, pa po svoji veri ne živiš, ti ne bo nič pomagalo k večjemu zveličanju. (Sv. Krizostom.)

Razgled po keršanskim svetu.

Iz Linca se piše, da je tam v frančiškanarskim samostanu služba božja za Slavljane tako vpeljana, da se vsako nedeljo per prvi maši ob osmih po česko poje in beseda božja oznanuje. — Častitljivi baron Eberl, duhoven v ondotni cerkvi, je od koristniga uspeha obhodnic (misijonov) tolikanj prepričan, da je velikodušno odločil državno dolžno pismo za 1000 goldinarjev darovati kot zaklad, iz kteriga se ima vsakih 10—12 let s troškam obrest obhodnica vpeljati.

Iz Nemškiga. Dr. Meinhold, krivoversk duhoven, je nedavno spis na svitlo dal, v kterim našteva pomankljivosti v učenji in vladanji cerkve, ki jo je bil Luter osnoval. Ko nasprotne mesta v Lutrovih spisih permerja, sklene: da Luter ni vedil, kaj je hotel. „Nauk Luteranov se je vsak čas spreminjal, ko je katolski nauk vedno nespremenljiv ostal v katolski cerkvi, ktera je pleve, kjerkoli so bile, iztrebila. In kakor Luter ni vedil, kaj de hoče, ravno tako se godi njegovim naslednikam. Dobro jo je povedal neki škof v Tridentinskim zboru, ko je pokazal, da je sveto pismo kot vošeni nos, kteriga vsak (kir sveto pismo po svoji volji razlaga) nagne, kamor ga hoče“. To je znamenje boljiga duha, ki se med krivoverskimi duhovni kaže! V tem pomenu pišejo tudi pruske novine, ker pravijo: „Evangeliski naših časov bi se mogli bolj jeziti nad svojo nezedinostjo in slabostjo, kot nad vedno večjo močjo katolske cerkve. Gotovo se niso verni katolčani nikdar tako Rimskimu papežu podvergli kot zdaj“.

Iz Vratislave. Morde bi radi vedli, kako seta kaplan imenuje, ki je toliko krivovercov spreobrnil. Ta je gospod Spiske per devici Marii na pesku. Po njem je v nekoliko letih do 400 oseb v katolsko cerkev prestopilo; pa tudi zdaj podučuje 20 do 30 oseb. On slovi tudi zavoljo poljudnih ravno katolskih govorov. Pa tudi po družih duhovnih se jih je veliko spreobrnilo. Tako se bo tudi skorej v katolsko cerkev podal A. Meinhold, jezikoslovec in sin luterskiga duhovna iz Pomorskiga, ki je verle izverstne bukve od Leninovih prerokovanj pisal, in kteri misli skorej luterske duhovne klicati, da naj se vernejo v popušeno cerkev, ker je krivoverstvo skoz in skoz bolj črvivo in nima nobene varnosti.

K. I. Z.

Iz Berlina. Papeževiga poslanca, prečastitiga Viale-Prelà, je pruski (krivover-ki) kralj prav lepo sprejel in ga se k kraljevi mizi povabil. Poslanca spremlja dvorni stražar Janez Parsi, kterimu je kralj rudeči orlov red podal.

Iz Rima. Znano je bilo, da se je truplo svete Klare, matere Klarisarskiga reda v lepi in veliki cerkvi mesta Asizi pod velikim altarjem spravilo. Pa od tistih mal še nikdar niso teh dražih svetinj vidili, ker so jih pred Turki, ki so takrat (1253. leta) v Umbrii razsajali, skriti mogli. Radi bi jih bili pa zopet vidili, posebno odkar so Frančiškanarji svetinje svetiga Franciška zopet dobili. V zadnji prekucii je bil kardinal Marini dolgo v Asizi in je tudi želel, te svetinje zopet dobiti. Prosili so tedaj svetiga očeta potrebniga pooblastenja; sedem bližnjih škofov se je per grobu svetnice zbralo, v njih pričujočnosti in pod njih napeljevanjem se je preiskovalo. In trudno delo je bilo poplačano, ker so hčere svete Klare in svetiga Franciška svetinje svoje matere zopet dobile. — Izverstni časnik „Civiltà cattolica“, kteri v Neaplu izhaja, bo v prihodnjic v novinski hiši Jezuitov v Rimu vredovan in tudi natiskovan. Pravijo, da jo v sedmih mesecih več kot 10.000 naročnikov imel; to število bo gotovo še večji, če bo časnik v sredi katolskiga sveta izhajal. — 10. kozoperska so sveti oče lateransko cerkev obiskali, in zapovedali, da naj se leseni altar, na kterim je po sporočilu sveti Peter sveto mašo bral, in kteri je dozdej v žagradu bil, pobožnim vernim ne skriva.

Iz Londona. Iz lepiga pastirskiga lista kardinala Wisemana le to-le sledi: „Veliko delo je dokončano; kar ste dolgo želeli in cesar ste dolgo prosili, je spolnjeno. Naša draga domovina je mesto med cerkvami dobila, ktere redama ustanovljene veliko katolsko občestvo store; katolsko Angleško je zopet na cerkvenim nebu pot zadobilo, s kteriga je njegova luč tako dolgo zginila, in vnovič začne poredana hoditi okoli središa ednosti, okoli vira oblasti, razsnetljenja in moči. To je gotovo za nas dan veselja in radosti, dan, kteri dolgo hranjeno upanje venča in nam veselo prihodnost odpira. S kakšnim veseljem morajo svetniki dežele iz rimskih in britinskih, zaksinskih in normanskih časov s svojiga zveličaniga sedeža gledati na to novo prikazen vere in cerkve, ki jih je v slavo perpeljata! In vsi sveti mučenci poznejih časov, ki so se za vero v tako nemilih okolinah vojskovali, kako morajo Boga hvaliti, ker je svoje ljudstvo zopet obiskal! Kako se morajo našiga veselja vdeleževati, ker vidijo, da je svetilnica cerkve zopet peržgana, ker vidijo, da so sreberne verige, ktere so njih domovino vezale, dokler je bila po apostolskih namestnikih vladana, zdaj zlate verige postale, ne močnejši in terdnejši, pa lepši in svetlejši!“

— Cerkveni in državni časnik zopet naznani, da se je nekaj udov obojiga vseučeliša v katolsko cerkev vernilo: Trenow, Maillard in Harper iz Oksforda, in Prigget iz Cambridge.

Iz Amerike. Časnik „New-York-Herald“ naznani papeževiga pismo, po kterim se je na prošnjo lanske leto zbranih škofov zedinjenih dežela severne Amerike škofijstvo New-York v nadškofijstvo s podložnimi škofijstvi Boston, Hartford, Albany in Buffalo povzdignilo. To je že tretje nadškofijstvo v zedinjenih deželah. Zdanji škof, torej prvi nadškof New-Yorski, se imenuje John Hughes.

Darila za čast. misijonarja g. Dr. Ignacija Knobleherja.

Od poprej . . .	147	gld.	25	kr.
Gospod August Urh v Teržiču . . .	2	„	—	„
„ Peter Mihelač v Teržiču . . .	1	„	33	„
„ Mih. Stojan, dehant v Brazlovčah . . .	2	„	—	„
Skupej . . .	152	gld.	58	kr.